SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan **15 gld.**, za pol leta **8 gld.**, za četrt leta **4 gld.**, za en mesec **1 gld. 40 kr.**
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto **12 gld.**, za pol leta **6 gld.**, za četrt leta **3 gld.**, za en mesec **1 gld.** V Ljubljani na dom pošiljan veljá **1 gld. 20 kr.** več na leto. Posamezne številke veljajo **7 kr.**
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljà tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 235. **V Ljubljani,** v soboto 12. oktobra 1889. **Letnik XVII.**

Quousque tandem —?

Občina Podraga, več stotin duš broječa, izjavila je po svojih odposlancih pri razkolnem biskupu, da se odpové katoliški veri, tisočletnemu najdražjemu zakladu svojih očetov, ter da hoče prestopiti v „pravoslavje“. To je dogodek med Slovenci tako nenavaden, da zasluži našo največjo in vsestransko pozornost. — Mi trdno upamo, da se bo posrečilo modremu posredovanju cerkvene in svetne oblasti, razburjene strasti pomiriti ter ljudi pregovoriti, da ne storé sebi najnevarnejšega koraka.

Razumen človek pa se vpraša: Kje pa ima svoj neposredni in posredni vzrok ta nečuven dogodek? — Kot neposreden vzrok se navaja nezadovoljnost ondotnih občanov, ker se jim ne dovoli, da bi si osnovali samostojno župnijo, in ker jih silijo, da morajo vplačevati troške za ohranjevanje župnijsko-vikarijatne cerkve. Take želje po samostojnosti vsled vplačevanja za župnijsko cerkev ima po Slovenskem mnogo podružnic, ki nimajo do cerkve do dvajset minut, ampak dve, tri ure; tudi pri teh se pogosto razodeva nezadovoljnost, tudi pri teh se kažejo poskusi, otresti se neprijetnega jarma; a to se je doslej povsod vršilo po postavnem potu, ne da bi se bila pri tem žalila cerkvena ali cesarska postava. Prepričani smo, da ljudem samim niti na misel ni prišlo, da bi hoteli odreči se edino zveličavni katoliški cerkvi v ta namen, da dobé svojo duhovnijo. Tako so Podražani že nad trideset let borili se za svoje osvobojenje, a so pri tem ostali dobri katoliki, ki so zadovoljno izpolnjevali svoje cerkvene dolžnosti. Odkod torej to, da se hoče kar nakrat občina odpovedati veri svojih očetov, in odkod to, da se tudi še sedaj trmasto drži svojega sklepa? Kje tiči posredni vzrok tega čina? Tega je posredno krivo slovensko liberalno, dan za dnevom „pravoslavje“ in Rusijo poveličujoče časopisje, tega sta kriva v prvi vrsti „Slovanski Svet“ in „Slovenski Narod“. — Druzega vira namreč oni možje-občani, ki hočejo ta odpad prevzročiti v Podragi, niso imeli, kakor te časnike in njih sotrudnike.

Kdor prebira „Slovanski Svet“, vidi prav jasno, s koliko zgovornostjo, s kako železno doslednostje v vsakem listu od prve vrstice pa skoro do zadnje piše in deluje za razkol, poveličujoč pravoslavno cerkev, v nebesa povzdigujoč Rusijo, goječ smrtno sovraštvo do rimske stolice, izpodkopujoč veljavo slovenskih škofov itd. On sevéda trdi, da deluje za slovansko liturgijo, a dogodek v Podragi priča dovolj jasno, kaka je ta slovanska liturgija. „Slovanski Svet“ — smemo reči — ima glavni namen ta-le: poveličevanje Rusije in razkola. Ali je ljubezen in udanost „Slovanskega Sveta“ do Rusije in razkola res le platonična, o tem nam ni soditi, dovolj je vedeti, da je vsak delavec vreden svojega plačila. In ako „Slovanski Svet“ leto za letom goni vedno to edino svojo pesem, ali se je čuditi, ako pridobi za svoje nazore tega ali drugega nezadovoljneža, posebno take, ki jim za nobeno vero ni veliko mar, vzlasti one, ki hoté, da bi vera stopila kot dekla v službo modernega protikrščanskega nacijonalizma?

In ali nam je treba dokazov iskati pri „Slov. Narodu“, da gojí isto politiko, kakor „Slov. Svet“? Ali niso pisma iz Rusije, ki jih je donašal, jasna priča za to; ali ne spričujejo tega izrazi, s katerimi je obkladal namestnika božjega; ali tega ne kaže jasno dovolj rovanje zoper škofe in duhovnike katoliške? In ko bi vsega tega ne bilo, „Slov. Narod“ je ob tej aféri pokazal čisto svojo barvo. On je v tej zadevi prinašal telegrame, dopise, dnevne novice, češ, to je njegova časnikarska dolžnost.

Prav; zoper to, da je objavil zadevo, ni bil nihče, a kako jo je objavil, to je drugo vprašanje. Časnikarska dolžnost ni namreč le objavljati dogodkov, marveč v kočljivih in važnih zadevah tudi vplivati, da se razburjenost poleže, da se zabrani grozeča nesreča. „Narod“ pa ne le, da ni z besedico zavračal tega protikatoliškega čina, on je prepuščal propagandi prostor v svojih predalih ter s tem že dajal jim morálno podporo. A on je šel celó dalje; tudi zagovarjal in opravičeval je resnost dogodka, češ, vere ne mislijo premeniti, marveč le obred. Tako vrlo je stal na strani hujskačev, da se mu je eden izmed njih očitno zahvalil, rekoč: „Ker ste nas Vi, gospod vrednik, uljudno z odgovorom v „Slovencu“ prehiteli, bodi Vam na tem mestu hvala izrečena.“ Torej „Narod“ je pisal popolno v smislu in službi podraških hujskačev, sicer bi ne bili imeli vzroka, zahvaljevati se mu.

Isti list, ki je torej posredno s svojim pisarenjem pripravljal pot takim korakom, ostane zvest svoji tendenciji tudi v odločilnem trenotku ter daje morálno podporo onim, ki so zatajili svojo katoliško vero. Kolikokrat je on zlorabil besede: „Vera je v nevarnosti“; in sedaj bi mi vprašali: „Ali ni res vera v pravem pomenu besede v nevarnosti?“

Iz tega torej je jasno, da „Slovenski Narod“ in „Slovanski Svet“ nista indiferentna v verskih rečéh, da se ne brigata enako ali pa nič za vsako vero, marveč to časopisje kaže zamrzo do katoliške vere, do vere vseh Slovencev in naklonjenost do razkolne cerkve. In taki ljudje se drznejo pisati o slovanskih apostolih Cirilu in Metodu; taki ju proslavljajo, moža-svetnika, ki sta za katoliško vero toliko delovala, ki sta se trudila, da bi jenjal razkol, da se vrne vzhodna cerkev v naročje rimske matere? Taki ljudje zlorabijo celó svetnike za svojo protikatoliško agitacijo; zato se ne čudimo, da so naši nasprotniki proti imenoma Ciril-Metod tako nezaupni.

Vprašamo tedaj: Ali sme verni slovenski katolik podpirati in brati take liste? Ali se ne bodo vsaj zdaj, ko se je posrečilo nasprotni agitaciji, celo občino pripraviti do odločilnega koraka, zatajiti katoliško vero, vsem onim nevernim Tomažem, ki nočejo verjeti in spoznati, da je položaj med Slovenci jako kritičen, odprle oči, da bodo videli in tudi lahko prijeli, da z ljudmi takih načel vernim katolikom ni mogoče shajati mirnim potom, da tu treba izpregovoriti odločno besedo in po njej vrediti tudi svoje delovanje? Nobenega kompromisa z onimi, ki med katoliškimi Slovenci zagovarjajo in delajo za razkol; to ni strast, to ni zelotizem, to je sveta

LISTEK.

Pri luči.

Gospod urednik!

Zdaj še stojí moja „luč“ na mizi. Toda povem Vam odkrito, da dolgo ne bo več stala, ako bode vreme delalo tako kisle obraze, kakor jih dela zdaj. Kar pomaknil jo bodem za peč, kakor sem dolg in širok. Menda je to „národno vreme“! Če znani „potresovohun“ à la „kvarežugon“ dr. Falb prorokuje, da bode kmalu vsa Evropa zamrznjena — kar je po mojem mnenji že davno — potem ne bode ostalo druzega, kakor da zasedemo zapečke. Saj menda zato letos ni nobenega polha, ki je vendar tako ukusna jed za zdrave in nezdrave želodce. Polšja mast se bode gotovo podražila. Polhovke bodo poskočile v ceni. Mogoče pa je tudi, da je polhe kak Darvinov učenec pripravil za svoj eksperiment. Torej vsekako pozor, polharji!

Ko bi Vam hotel kaj veselega povedati, izrazil bi Vam svoje veselje nad tem, da tržiški nadepolni učenci, vzlasti učenke v 4. razredu že prav dobro razumejo nemški. No, pa vsaj zlobni jeziki — kje jih pa ni — celó hočejo vedeti, da je v šoli vse „tajč“ in da še slovenskega ne smejo govoriti. Tega jaz ne verjamem. Toda zasluga gré sl. c. kr. deželnemu šolskemu svètu, ker je pred leti ukazal, da se poučuje v I. in II. razredu le slovenski. Tržič pa ima svoj privilegij, da namreč zá-nj ne velja napominana določba.

Ženska emancipacija tudi napreduje. Kakor ste čitali nedavno, sozidala je ali bode angleška kraljičina zavod, hiralnico ali kali, na katerem bode osobje izključno le nežnega spola. Tudi pri nas bi se moglo že govoriti o takem napredku, ker slišimo, da so nekateri okrajni šolski zastopi jako galantni nasproti nežnemu spolu.

Ravno sem premišljal, koliko umetnih zób si je dal staviti laški minister Crispi, kateremu je neki zlodejec tako hudo razbil čeljusti, ko dobim v roke Vaš list in čitam, da je neki gosp. doktor jako srčno vihtel svoj rapir proti vročekrvnim kapelanom. A ta gospod ima dvojno naravo, katero Vi dobro poznate. Lahko bi storil svojo „časnikarsko dolžnost“ ter Vam več povedal na uho, toda danes še molčim. Le to še opomnim, da je rekel neki narodnjak: „Okoristiti se moramo, dokler je čas.“

S časom pridemo na dan, četudi bi druzega ne vedeli povedati, kakor da se je velik gospod vozil okolu na visokem „kolovratu“, kakor pravijo naši kmetje, v predpustni obleki v „važnih“ zadevah.

Važno je tudi to, da so v Gorico povabili inženérja Heidleina, da naredí načrt za norišnico. Ali bi ne bilo umestno, da bi ga povabili v Ljubljano? Tako vsaj si je mislil priprost politik, ki je čital in slišal, kaj mislijo v deželnem zboru spraviti na dnevni red. Pa svet mora vedeti, da ta in oni živí ter dela za narod. O narod, kako te ljubijo domoljubi! Živel narod in njega prijatelji!

Gospod urednik, jaz se ne šalim; darujem Vam takoj deset novih forintov, ako mi poklonite v priznanje domoljubja sto starih, in klical Vam bodem vedno in povsod: živel naš rodoljub, kakor oni vojak, ki je nedavno pri orožnih vajah namesto „hura“ klical „urlaub“!

Poprašal bi Vas še rad, ali se založniki in knjigarji bojé deželne naklade, ker ne naznanijo cene svojim knjigam? Človek čita, da je izšla nova knjiga, in kot narodnjak si jo hoče kupiti; a ima dvojno delo, ker si mora knjigo naročiti in potem denar poslati, kar pa bi lahko ob jednem storil. Pa brez zamere!

$\frac{a + b}{c}$

dolžnost vsakemu katoliku, ki hoče biti vreden tega imena.

Toda ne le v verskem, tudi v političnem oziru zná biti ta dogodek Slovencem v veliko kvar, posebno ker se govori, da se enaka agitacija vrši tudi po drugih krajih. Vsakdo vé, kako so napete razmere med Avstrijo in Rusijo. Nemci neté to napetost in vsako najmanjše gibanje Slovanov v Avstriji slikajo v višjih odločilnih krogih kot panslavizem, kot grozno uporno pošast. Tudi ta dogodek naši nasprotni listi uporabljajo proti Slovencem; govoré in pišejo že namreč o porusenji kranjske dežele, o panslavizmu, ki pridobiva vedno več realnih tâl. — Vémo, da to ni res, toda židovski listi po tem ne vprašajo; vendar dosegli bodo svoj namen: Slovenci bodo počrnjeni na najvišjem mestu kot panslavisti, kot rusofili, katerim treba ostreje stopati na noge; nasledek bo: da bo „železna roka“ vedno huje pritiskala Slovence. In kdo bo nosil krivdo? Tisti list, ki je temu dal povod, škodoželjno obesil vso stvar na veliki zvon in ni imel besedice, da bi bil grajal kot katolik nepremišljen korak zapeljanih Podražanov, marveč hujskačem z vsem svojim vplivom dajal morálno podporo.

Z ozirom na vse to kličemo onim gospodom, ki imajo veljavno besedo, pa tudi odgovornost pri „Slovenskem Narodu“ in „Slovanskem Svetu“, resno besedo: „*Quousque tandem* —?“

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. oktobra.

Notranje dežele.

Berolinska razstava priprav zoper nezgode je predvčeraj razdelila odlikovanja. Avstrijsko trgovinsko ministerstvo in splošnja delavska bolniška blagajnica sta dobili častno darilo.

Predvčeraj je ***hrvatski deželni zbor*** pričel razpravo o postavnem načrtu gledé finančne poravnave z Ogersko. Miškatović je naglašal, da se bodo s to poravnavo povišali hrvatski dohodki (!). Neodvisnjak Brlić mu je odgovarjal: Vlada mora najprej svojo politiko premeniti, potem se bo mogla še-le ugodna poravnava doseči. Govor svoj je ob 1. uri pretrgal ter ga je s predsednikovim dovoljenjem včeraj nadaljeval.

Ogerski ministerski predsednik Tisza se je na banketu, kateri so mu priredili njegovi segedinski volilci, izjavil, da ne bo odgovarjal napadom na njegovo osebo zaradi segedinskega nasipa. On si ni umazal rok pri tej zgradbi, niti ni on učinil bedarij neveščih inženêrjev. — To je res. Toda Tisza ne smé pozabiti, da je on nastavil te nezmožne ljudi, da je tedaj zánje odgovoren isto takó, kakor za način, kakó se je potrošilo znanih deset milijonov.

Vnanje države.

Kakor se poroča iz vatikanskih krogov, sklical je ***papež Leon XIII.*** kardinalsko komisijo, pomnoženo z izkušenimi prelati, da preiskujejo socijalno vprašanje, kakó naj bi se rešilo gledé nasprotij mej delavci in delodajalci. Izid tega posvetovanja se bo objavil v papeževi okrožnici, ki bo koncem tekočega leta izšla. — Povodom stoletnice, odkar se je v Združenih državah ustanovila katoliška hijerarhija, zaukazal je sv. Oče, da se ustanovi pet novih škofij, in sicer del metropolitske škofije št.-pavelske v Minnesoti kot nova škofija winonska; apostolski vikarijat dakotski se bo razdelil v škofijo siouxfallsko in jamestownsko; konečno iz apostolskega vikarijata v severni Minnesoti škofiji sct.-claudeska in duluthska.

Srbska skupščina se bo dné 1. oktobra st. st. otvorila. Vlada je sklenila uvesti pri vsaki vojni diviziji tečaje za izvežbanje rezervnih častnikov; pri pehoti bodo trajali dva za bolj in poltretji mesec za manj učene kandidate; pri topništvu in konjici je pa brez izjeme vežbalna dôba določena na dva meseca. Ta naprava se bo v kratkem času izvršila.

Dné 7. oktobra so se odpustili vsi ***bolgarski*** rezervniki, da napravijo prostor vojaškim novincem. Kar se tiče nasprotij mej princem in ministrom zunanjih zadev, Stranskim, poroča se iz Sofije, da sicer niso še poravnana, vendar pa se bo prihodnje dni vlada ž njimi bavila ter rešila to zadevo. V Sofijo je došel marquis d'Abzac kot zastopnik barona Hirscha, da vredi vse podrobnosti, tičoče se iztočne železnice. Govori se ob enem, da se mej njim in bolgarsko vlado vršé obravnave zaradi državnega posojila dvajsetih milijonov frankov. Princ bi bil temu načrtu posebno naklonjen, ker bi tako dobila Bolgarija denar iz avstrijskega vira. — Potovanju princa Ferdinanda v inozemstvo se pripisujejo razni nameni, vendar se pa z več strani odločno poudarja, da se hoče princ edino le nekoliko odpočiti ter k večjemu se — oženiti. Kot nevesti se imenujete komtesa Helena Lujiza Henrijeta, rojena leta 1861, hči grofa Pariškega, in pa princesinja Margareta, rojena 1869, hči vojvode Chartreussekega, katere starejša sestra je omožena z danskim princem Waldemarjem. „N. F. P.“ pravi: „Ko bi hotel princ v resnici pri evropskih dvorih delati na korist priznanju za kneza in bolgarski neodvisnosti, potoval bi bil najprej v Carjigrad, ne pa v Monakovo in Pariz.“ — „National Zeitung“ odgovarja bruseljskemu „Nord“-u, da bi Turčija, ko bi se obrnila do velevlastij zaradi bolgarske neodvisnosti, edino-le izvršila član 3. berolinske pogodbe, ne pa ga rušila.

Berolinska „Börsen-Zeitung“ pravi, da bo ***nemška*** vlada tirjala za vojaške namene kredit v znesku 106 miljonov mark; od tega se bo 80 milijonov porabilo za nove železnice. Vrhu tega bo zahtevala 1,600.000 mark za napravo brezdimnega smodnika. Ostali listi pa vojno tirjatev mnogo višje cenijo. — „Novoje Vremja“ pravi, da je sedaj prišel čas, ko mora Rusija v Berolinu tirjati pojasnil gledé Belgarije. Toda tudi nemško časopisje je povodom carjevega obiska jako hladno. Zložno so vsi enega mnenja, da je carjev prihod le čin „dolžne uljudnosti“.

Kakor se brzojavi iz Bruslja, preložil se je ***protisuženjski shod*** na 10. dan novembra. — Kralj Humbert je v Monzi predvčeraj italijansko-angleško pogodbo zoper trgovino s sužnji podpisal.

Francoske republike predsednik Sadi-Carnot je z dekretom generala Février-a namestu umrlega Faidherbe-a imenoval za velikega kanclerja častne legije. — Ker je proračun za leto 1890 že dovoljen, sklenila je vlada, da se zbornica ne bo pred prvo polovico novembra sklicala. Sešla se bo najbrže dne 12. novembra. Ministerstvo se čuti vedno trdnejše. Odstopilo ne bo pred parlamentnim otvorjenjem, kakor se je to začetkoma trdilo, poleg tega morajo pa ravno republikanci biti ministru notranjih zadev, Constansu, hvaležni, kajti le njegovi odločnosti se morajo za volilni izid zahvaliti. V njihovem smislu je Constans jako zaslužen mož in čudno bi bilo, ko bi ga ravno sedaj odslovili. V to imajo tem manj povoda, ker Léon Say, katerega so imenovali že bodočega ministerskega predsednika, nikakor ne hrepeni po tem dostojanstvu, marveč bi mnogo raje postal predsednik zbornice.

Izvirni dopisi.

Iz vipavske doline, dne 10. okt. 1889. Ni mi namen, polemizovati z dopisnikom „Sl. Nar.“ iz Podrage, in željno že čakam, da bo isti že kmalu, kmalu tako „rad v prijateljstvu in ljubezni „Slovencu“ in „Danici“ podal roko v slovo“, kakor trdi v št. 231 „Sl. Naroda.“ Gotovo se bo tega veselil ves zaveden katoliški slovenski svet in naj se ne boji g. Ivan Božič, da bi ga kdaj kdo k takemu dopisovanju in takim tožbam izzival, kakoršno je za časa svoje aktivitete kot vodja podraške „jedne vrste“ tako mirno (?) razvijal. V zaželjeno slovo naj mu torej „Slovenec“ poda roko s tem, da prav kratko odgovori na njegov dopis v „Sl. Nar.“ št. 231 iz Podrage, in tudi mi hočemo odgovor „omejiti le na stvar“ v dopisu razglašeno. — Pa na vse še odgovarjali ne bomo, kajti ni nam znano, kako in koliko so se od višjih uradov — „tudi za kulisami“ — delale in dajale Podražanom obljube, kaka usoda jih doletela pred „Poncijem“ itd.

Konstatujemo še enkrat, da z ozirom na krajevne razmere so bile njih „večletne“ prošnje nepotrebne in neumestne, poudarjaje, da je podraška občina takrat, ko se ji je imelo dovoliti lastno pokopališče, potrdila in podpisala vis. čast. knezoškofijstvu pogodbo dne 13. febr. 1850, s katero se zavezuje, da hoče, če se ji lastno pokopališče dovoli, obstoječe razmere med Št. Vidom in Podrago nepremenjene ohraniti. — In njih ravnanje zdaj?

Dopisnik „Sl. Nar.“ trdi nadalje, da so Podražani šentvidskemu vikariju morali dajati ne „nekaj bere, nego, kolikor je od njih zahteval“. — In koliko je zahteval? — Toliko, kolikor je po starodavni, utemeljeni pravici smel zahtevati. Dokaz: Leta 1844 se je delalo na to, da bi se vikarijat šentviški povzdignil v samostojno župnijo. Pri določitvi dohodkov so se tudi Podražani s pogodbo dne 23. marca 1844 s podpisi zavezali: „Da hočejo tudi v prihodnje, če vikarijat postane župnija, dajati kakor dozdaj, kmetje po ½ mern. pšenice, hišniki pa po enega delavca na leto. — In to se je od Podrage zahtevalo, in do l. 1887 dobivalo. Takrat, l. 1887, pa se je ta pogodba od Podrage hotela enostransko, samovlastno razdreti in razveljaviti, in ker vis. c. kr. deželna vlada ni mogla in smela tega pripustiti, nastalo je žuganje s „pravoslavjem“, klicalo v svet čez „krivice, o katerih so oni in ves svet, ki razmere pozna, prepričani“?!

Na dalje lamantuje dopisnik o nebrižnosti šentvidskih vikarijev za podraško šolo ob času: „dvedo triletnih vakatur“, „dokler niso zopet kakega beneficijata priberačili.“

Naj govori zgodovina: Šola v Podragi obstoji od 1863 ali 1864. leta. Takrat bil je ondi beneficijat v. č. g. Šraj, kateri je v Podragi ostal do 31. avgusta 1875. Njegov naslednik v. č. g. Jarc prišel je tje 13. novembra 1876 ter bil ondi do 1. junija 1881. Nasledoval mu je 19. julija 1881 v. č. g. Pegačnik, kateri je ondi umrl 10. febr. 1886 in njegov naslednik, č. g. Pleško, prišel je v Podrago meseca aprila 1887. Tu naj bralec sodi in občuduje „temeljiti računski talent“ dopisnikov „Sl. Nar.“ ki vé v teh podatkih dobiti: „dve- do triletne vakature“!?

Še nekaj: Popisnik kot vodja „jedne vrste“ (katera pa hvala Bogu ni tako kompaktna in enakomisleča, kakor se trdi) se menda ne zaletuje s trditvijo o nebrižnosti poduka v kršč. nauku v podraški šoli v sedanjega g. vikarija šentvidskega, ker je on službo tu nastopil pozneje, kot sedanji podraški g. beneficijat. Tudi je on že enekrati ob času vizitacije „videl podraško šolo od znotraj“, — ni pa še videl dozdaj podraške šolske mladine pri križevih procesijah, četudi postava vdeležitev zahteva, da šolski poduk takrat počiva, in je g. katehet mladini vdeležitev priporočal, katero pa so „inteligentni“ Podražani svojim otrokom prepovedali, ter se sprevodov tudi ostentativno sami vdeležili niso. — Da sedanji vikarij šentvidski oskrbuje vse cerkvene zadeve tudi podraške občine, n. pr. farne knjige, cerkveno premoženje, vsakovrstna dopisovanja z uradi itd., tega menda še g. Ivan Božič ne bo zanikal, vsaj mu je kot občinskemu tajniku znano, kam pošilja v potrditev stranke z ubožnimi listi in drugimi spisi, katerim je treba podpisa duhovnega predstojništva. — In vendar ravno temu vikariju ne gre (?) postavna bera, katero so oni sprednikom dajali! —

Komu da se „godi krivica“, kdo si jo le domišljuje, to naj po podanih resničnih dogodkih sodi bralec sam; kakor tudi naj sam presodi: „kdo je hujskač“, čegavo ravnanje je „ostudno“ in kako opravičen je podraškim kolovodjem rek sv. pisma: „Jokajte nad seboj in svojimi otroci“ — katere želite privesti v „pravoslavje“, če tudi ljudstvo spoznava, kam s svojo nakano merite, in se nekateri od te negnusnosti in vašega ravnanja z vso resnobo proč obračajo. Bog daj, da bi kmalu bil vodja brez vojakov. Prestopil v „pravoslavje“ še ni nihče.

S Tolminskega, 10. oktobra. Z vremenom končal sem zadnji svoj dopis v 217. številki „Slovenca“, z vremenom naj danes pričnem. Ajdo nam je slana in na sv. Matevža dan pa drobna gosta toča po bolj visocih krajih uničila, da so jo morali kar pokositi. Od tistega časa skoraj neprestano dežuje in nam brani še te male poljske pridelke spravljati, tako da mnogi na polji gnijejo. Jesenski pridelki nam veliko izdajo, če se pa vreme v kratkem ne „naredi“, nam vse konec vzame, bati se nam bo najhujšega. Letino smeli bi imenovati srednje-dobro, ako bi nam jesensko deževje toliko ne nagajalo in pridelkov pokončavalo.

„Novo društvo imamo od danes v Tolminu“, nagovori me pred nekimi tedni prijatelj. „Kako ste pa tega novorojenčka krstili?“, vprašam ga. Počasi, nekako boječe, kakor bi se katerega bal, in vsak zlog poudarjaje, mi odgovori: „Tolmeiner Verschönerungsverein“. Ničesa ne rečem, z glavo zmajam ter grem to in ono premišljevaje svojo pot. Da, gospôda! Zdraviti treba bolnika, potipati treba ga za bolno žilo, zdraviti vstrajno. Pričelo se je že večkrat, storilo nekaj korakov, potrosilo tudi že nekaj stotakov — naj le omenim „Tolminsko godbo“ — in dandanes kje smo! pa — „de mortuis nil nisi bene“. Dragi sorojaki! dajte temu novorojenčku slovensko ime in samo slovensko, vzgojujte ga v edino-pravem duhu — in prijateljev ter žlahte in botrov dobi za potrebo. Sapienti sat!

Vsakemu treznomislečemu je dopis v „Slovencu“ od 4. oktobra o „goriških razmerah“ ugajal. Nekateri volilci in drugi hočejo naše poslance kar terorizovati in jim narekavati, koga naj izvolé v deželni odbor. Tirjajte še to, koga naj volé v razne odseke, komu naj izročé različne referate. Povedano bodi tukaj glasno, da slovensko ljudstvo dobro vé, koga je velilo v deželni zbor in da svojim zastopnikom popolnoma zaupa; vse spoštuje, na vse se zanese, ker vé, da ima v deželnem zboru može značajne, može Slovence, može, ki ne vpijejo in kričé po listih, ki pa delujejo na tihem in vstrajno k pridu tlačenega slovenskega ljudstva, ne mené se, ali posameznikom vstrežejo in pogodijo. Vsak slovensk poslanec bil bi kot deželni odbornik na svojem mestu, ter nam ljub in drag. Prepustimo torej vso

(Dalje v prilogi.)

skrb vrlim našim zastopnikom. Čemu groziti z volitvami za l. 1891., ko se nihče ni pregrešil!

„Podružnici sv. Cirila in Metoda“ v Tolminu in Kobaridu sta se začeli gibati ter imeli menda še dobro obiskovane „občne zbore“. Da bi le navdušenost za dobro stvar ne pojemala, marveč se množila in razširjevala! V to pomagaj Bog! x.

Dnevne novice.

(**Odpovedal se je**) danes predsedništvu trgovske in obrtniške zbornice kranjske mestni podžupan in trgovec v Ljubljani, g. Vaso Petričič.

(**Goriški deželni zbor.**) Včeraj je goriški deželni zbor izvolil v dež. odbor: Dr. Nikolaja Tonklija, dr. Abrama, dr. Pajerja in Verzegnassija.

(**Štajarski deželni zbor**) je imel včeraj drugo sejo. Predloženo je bilo: Poročilo deželnega odbora s postavnim načrtom o vstanovi deželne zavarovalnice proti ognju; nasvet deželnega odbora, naj bi se ravnatelju na deželni gimnaziji v Ljubnem dovolila doklada letnih 300 gld; poročilo dež. odbora o prošnji okraja Friedberg, da bi se mu dovolila 40 odstotna naklada. V finančni odsek so izvoljeni: Neckermann, Kienzl, Endres, Jerman, Franc Atems, Fürst, Gudenus, Pfrimer, Pscheiden, Tomscheg, Vogl, Wunder; v šolski odsek: Hackelberg (načelnik), Moscon (namestnik). Kautschitsch (zapisnikar), Fürst, Kaltenegger, Koller, Šuc; v peticijski odsek: Moscon (načelnik), Endres (namestnik), Morre (zapisnikar), Reicher, Kurz; v deželno-kulturni odsek: Lipp (načelnik), Heilsberg (namestnik), Reicher (zapisnikar), Kottulinsky, Sutter, Schmiermaul, Radaj; v občinski oddelek: Zschok (načelnik), Portugall (namestnik), Thunhart (zapisnikar), Reicher, Köberl, Posch, Bärnfeind; v železniški odsek: Heilsberg (načelnik), Vogl (namestnik), Ressavar (zapisnikar), Böss, Bayer, Vošnjak, Mosdorfer, Pfrimer, Stadlober. Finančnemu odseku je izročeno poročilo dež. odbora o računskem zaključku za l. 1888 in o proračunu za za l. 1890 gledé štajarskega učiteljskega pokojninskega zaklada; dalje poročilo o finančnem položaji dežele koncem šestletne dobe. Občinskemu odseku so se izročile mnoge prošnje občin za zvišanje obč. naklade. Prihodnja seja v ponedeljek.

(**Koroški deželni zbor.**) Med predmeti, o katerih bode sklepal koroški deželni zbor, so: Ustanova poslopja za reveže v spomin cesarjeve štiridesetletnice; ustanova prenočišč za revne popotnike; cesta na južnem bregu vrbskega jezera; jezovi pri Beli v žitarski občini; nasvèti gledé vravnanja Zile, Drave in Gline; deželna zavarovalnica; ribiška postava; oproščenje naklade od koritnjaka itd.

(**Visoka gosta.**) Pripeljala sta se včeraj v Ljubljano premil. gosp. knezo-škof krški dr. J. Kahn in pa opat benediktincev v Sekovi preč g. Ildefons Schober.

(**Umirovljen**) je na svojo prošnjo gosp. Fran Kandernal, c. kr. profesor na III. državni gimnaziji na Dunaji ter tem povodom dobil naslov šolskega svetovalca. G. profesor Kandernal, rodom Moravan, je več let poučeval na ljubljanski gimnaziji ter je gotovo še mnogim svojim nekedanjim učencem v dobrem spominu.

(**Umrla**) je včeraj zjutraj po dolgi in mučni bolezni v Št. Vidu poleg Zatičine gospa Rozalija Lukan, rojena Treo, soproga znanega zdravnika in posestnika v Št. Vidu, g. Lukana. Pogreb bode jutri. N. v m. p.!

(**Trgatev.**) Iz Radovice se nam poroča: Prvi dan trgatve je bil odločen na minoli ponedeljek. Ker pa je ta dan deževalo, pričela se je splošnja trgatev v torek ob najlepšem vremenu. Natrgali bomo manje od lani; blago pa bo mnogo boljše, kakor smo se nádejali. Kupci, žurite se!

(**Novi zvonovi**) za novo cerkev „Jezusovega Srca“ v Gradcu. Kakor smo v našem listu napovedali, zvonili so predvčeraj popoludne za poskušnjo z omenjenimi zvonovi v livarni tukajšnjega zvonarja g. Alberta Samasse. Prisotnega je bilo mnogo občinstva, med drugimi tudi knezo-škof dr. Missia in deželni predsednik baron Winkler. Zvonov je šestero ter so prav izvrstno vbrani in polnoglasni. Kar je posebno hvalevredno, je to, da imajo v primeri s svojimi glasovi tudi pristojno težo, na kar se dandanes pri napravi zvonov splošno premalo ozira. Ljudje hočejo imeti zvonove s kolikor mogoče nizkimi glasovi, a primerne teže se ustrašijo. Pri teh zvonovih pa se je hvalevredno oziralo nazaj v starejši čas, ko so lili debele, težke zvonove. Tako ima n. pr. véliki zvon *A* z 68 stoti skoraj za 20 stotov večjo težo, kot jo imajo tù pri nas kar od kraja vsi zvonovi s tem glasom, napravljeni zadnje čase. Zato pa je glas poln in bučenje vélikega zvona se prijetno razlega med zvonjenjem drugih zvonov. Imajo pa taki zvonovi še drugo dobro lastnost. Kolikor debelejši so namreč, sevéda gré to do gotove meje, toliko dolgotrajnejši, delani za stoletja; a pretanek zvon se kmalu obrabi ali pri kolikkaj neukretnem zvonjenji tudi hitro ubije. — Sodba o zvonovih bila je jednoglasna, da so zvonovi zares krasni, lepo vbrani, milodoneči ter da še prekosé one za cerkev Jezusovega Srca v Sarajevem. Prevzvišeni gosp. knezo-škof — izvrsten muzikus — izrekli so se o zvonovih jako laskavo ter čestitali zvonarju. Brez dvoma jih bodo tudi Gradčani jako veseli.

(**Glas izmej občinstva**) Izpod hribov ob južni železnici se nam piše: Na željo mnogih tovarišev krčmarjev in mesarjev blagovolite sprejeti naslednje vrstice: Minoli mesec je bila obravnava za odkup vžitninskega davka od vina in mesa pri c. kr. davkariji v —. Zbralo se nas je mnogo, da se dogovorimo. Ko smo se zjedinili, da se odkupimo za znesek, ki ga je za naš okraj cenilo c. kr. finančno ravnateljstvo, zvedeli smo, da je nekdo za ta okraj 10% več obljubil. Bili smo veseli, ker smo mislili, da je to storil slavni deželni odbor nam v polajšanje in na korist dežele, ker bi se radi oprostili jarma zakupnikov. Toda pred kratkimi dnevi smo zvedeli iz gotovega vira, da je to storil neki drugi gospod. Torej smo zopet v kleščah. Vprašamo torej: ali bi dobiček deželi škodoval? Ali gg. deželni poslanci ne bodo storili gledé vina in mesa tako, kakor so na korist deželi storili gledé žganja? Sicer je eden gospodov trdil nekje, da bode zakupnik ponudil nekaj tisočakov več in bode ostalo pri starem; vendar upamo, da večina tega ne bode potrdila.

(**Promocija sub auspiciis Imperatoris**) doktorjem prava kandidata g. Vladimirja Žitka, ki bi se morala vršiti zadnji četrtek v Gradci, je preložena na nedoločen čas zaradi njegove bolezni.

(**Plati pak šuti.**) Od fare pri Kostelju: Pri nas so končali šolsko leto dné 26. julija. Danes pišemo 8. oktobra, in šola se ni še začela. Kje je vzrok? Čujemo, da je gosp. učitelja stanovanje preslabo in pretesno. Stanovanjo res ni najčednejše, zato pa naj bi se primerno osnažilo in priredilo. Vendar ne bode občina prisiljena, da bi morala zgraditi novo palačo?

(**Slovensko gledališče.**) Jutri zvečer bodo prvikrat predstavljali veseloigro v jednem dejanji „Kastor in Poluks“. Po K. pl. Kohleneggu preložil Ig. Borštnik Druga igra je: „Išče se otgojnik“, iz francoščine prevel Val. Mandelc.

(**Dovoljenje.**) Tehniške priprave za normalnotirno železnico od Bobova do južne železnice med Poljčami in Ponikvo na Štajarskem do Slatine so se izročile tvrdki Sulzbach v Frankobrodu ob M.

(**V novo moško kaznilnico**) v Mariboru so iz zapora deželnega sodišča v Mariboru pripeljali dvanajst kaznjencev.

(„**Unio Catholica**“) se imenuje novo zavarovalno društvo na Dunaji, ki se je z dovoljenjem notranjega ministerstva osnovalo dne 21. septembra in nam je včeraj poslalo svoja pravila. To društvo vzajemno zavaruje proti ognju, toči in poškodovanju zvonov, v prvi vrsti cerkve in samostane. Častni predsednik temu društvu je dunajski kardinal-knezonadškof dr. Celestin Ganglbauer; predsednik ravnateljstva je prelat Leopold Stöger, namestnik c. kr. vladni svetovalec Fel. Nitsch, svetovalci: prošt Frig. Schmolk, prelat E. Paletz, odvetnik dr. Porzer, župnik K. Stern, Bert. Egger, dr. K. Schwarz, msgr. Seidl, Florijan Hostnik, Anton Cížjek in H. Limbach. Kdor hoče imeti natančneje poročilo, piše naj vodstvu: Dunaj, 1, Bäckerstrasse št. 14. I nadstropje.

(**Na Štajarskem**) so letos v prvem četrtletji v primeri z lanskim letom prodali manje 4,032.400 komadov smodk.

(**V rokodelstvo, pa ne v šole!**) Pod tem naslovom smo prejeli nasleduje vrstice: „Deček z dežele, star štirinajst let, ki je z dobrim vspehom dovršil drugo šolo, rad bi se učil pekarstva. Oče njegov me naprosi, naj bi dečku preskrbel kako mesto. Bil sem pri mnogih gg. pekovskih mojstrih, pa brez vspeha. Šel sem k drugim obrtnikom, kjer se mi ni bolje godilo. Povsod sem slišal, da neradi sprejemajo take, ki so že po šolah trgali hlače in morajo potem še vsak večer hoditi v šolo, ko večkrat učence največ potrebujejo. Tožili so mi mojstri, da so taki učenci navadno malopridni, ki so se po šolah že polenili in v tovaršijah spridili. Pri nas je torej še mnogo sramežljivosti. Da je kdo le nos vtaknil v knjige, že hoče biti „gospod“ in ne diši mu težje delo. Radi tega pa smo ubog narod!“

(**Naznanilo gledé pouka v telovadbi.**) S petnajstim dnem tega meseca, to je, prihodnji torek, prične se v našem društvu početni sistematični pouk v telovadbi, ter se bode nadaljeval vsak torek, četrtek in petek od 8. do polu 10. ure zvečer. — Da pa ustreže „Sokol“ tudi željam mnogih gospodov, kateri sicer niso društveniki, pa bi se vendar radi vdeleževali telovadnega pouka v našem društvu, odredil je odbor v gori naznanjenih dneh od 7. do 8. ure zvečer telovadni pouk tudi za nečlane društva. — Ker ima sedaj društvo izvrstne moči za poučevanje telovadbe, želeti bi bilo, da se je bratje „Sokoli“ in ostala, za telovadbo uneta gospôda v prav obilnem številu vdeležuje.

Odbor „Sokola“.

Raznoterosti.

— V vojaški kaznilnici v Möllersdorfu je straža nekega na deset let obsojenega jetnika zaradi upornosti ustrelila.

— Črnogorska princesinja Milica, soproga velikega kneza Petra Nikolajevića je dobila od ruskega carja za doto eden milijon rubljev. Princesinja je poslala svojemu očetu ta znesek, da olajša bêdo črnogorskega prebivalstva, mej katerim razsaja ljuta lakota. Lep dokaz požrtvovalnega rodoljubja!

— Najstarejši časnik na svetu izhaja na Kitajskem v Pekingu. Po tem mestu se tudi sam imenuje. Ravno je sedaj tisoč let, odkar je izšla prva njegova številka. List sam naznanja, da je bilo v teku tisočletja tisočdevetsto njegovih vrednikov obglavljenih. Kakor se vidi, časnikarstvo ni posebno prijeten posel.

— Most med Francijo in Anglijo. Angleški „Iron and Steel Institute“ je imel minoli teden v Parizu svoje letno zborovanje. Obravnaval je o načrtu mostu med Anglijo in Francijo, kateri sta sestavila Schneider in Hersent. Most bi se pričel pri predgorji Gris-Nez na Francoskem in končal v Folkenstone-u na Angleškem. Tù je namreč „Kanal“ najožji. Most bi slonel na 500 metrov eden od drugega oddaljenih stebrih ter bi bil sestavljen iz čistega jekla. Gradil bi se samó deset let; troški so proračunjeni na 680 milijonov frankov.

Telegrami.

Dunaj, 12. oktobra. „Vaterland“ je iz zanesljivega vira zvedel, da je princ Alojzij Liechtenstein na pristojnem mestu odložil svoj mandat.

Praga, 11. oktobra. Julij Grégr je deželnemu vrhovnemu maršalu adresni načrt Mladočehov izročil. Podpisali so ga le Mladočehi. Ker še ni zadostno število volitev potrjeno, se ni mogel načrt še čitati.

Pariz, 11. oktobra. Kralj Milan je danes došel.

Monakovo, 12. oktobra. Bolgarski princ Ferdinand je v strogem incognito preko Lindau-a in Ženeve v Pariz odpotoval.

Berolin, 12. oktobra. Pri včerajšnji slavnostni predstavi v operi je car med cesarjem in cesarico sedel; velečanstva so hišo še-le $11\frac{1}{4}$. uro po noči zapustila; na tisoče broječa množica ju je udano pozdravljala. Danes zjutraj je šel cesar v rusko veleposlaništvo po carja, od koder sta skupaj ob $7\frac{1}{4}$. uro odšla na lov v Hubertusstock.

Listnica vredništva:

Gg. dopisnikom z Goriškega: Goriške razmere so nam premalo znane, da bi mogli ustreči Vašim željam. Naj dotični gg. sami stvar vravnajo.

Umrli so:

9. oktobra. Marija Papež, usmiljena sestra, 32 let, Kravja dolina 11, srčna paralisa.

10. oktobra. Domenika Koterle, gostija, 70 let, Kravja dolina 11, marasmus. — Primož Hudovernik, posestnik, 78 let, Kolodvorske ulice 18, degeneratio srčnega mesa.

V bolnišnici:

9. oktobra. Jožef Belan, posestnik, 39 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje: zrakomera v mm	Stanje: toplomera po Celzija	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
11	7. u. zjut.	732·9	14·4	sl. jjzap.	oblačno	0·00
	2. u. pop.	734·0	20·0	sr. jjzap.	del. jasno	
	9. u. zveč.	733·7	14·6	sl. zapad	jasno	

Srednja temperatura 16·3° za 4·3° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

12. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl.	80	kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16 % „	84 „	70	„
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „	05	„
Papirna renta, davka prosta	99 „	65	„
Akcije avstr.-ogerske banke	922 „	—	„
Kreditne akcije	305 „	90	„
London	119 „	45	„
Srebro	— „	—	„
Francoski napoleond.	9 „	47½	„
Cesarski cekini	5 „	67	„
Nemške marke	58 „	40	„

Tržne cene v Ljubljani

dné 12. oktobra.

		gl.	kr.			gl.	kr.
Pšenica,	hktl.	6	66	Špeh povojen,	kgr.	—	64
Rež,	„	5	—	Surovo maslo,	„	—	90
Ječmen,	„	4	33	Jajce, jedno	„	—	3
Oves,	„	3	—	Mleko, liter		—	8
Ajda,	„	5	—	Goveje meso,	kgr.	—	56
Proso,	„	4	66	Telečje „	„	—	52
Koruza,	„	5	—	Svinjsko „	„	—	50
Krompir,	„	2	58	Koštrunovo „	„	—	32
Leča,	„	12	—	Pišanec		—	30
Grah,	„	13	—	Golob		—	18
Fižol,	„	10	—	Seno, 100	kgr.	2	23
Maslo,	kgr.	1	—	Slama, „	„	2	23
Mast,	„	—	68	Drva trda, 4 □	mtr.	6	00
Špeh svež,	„	—	52	„ mehka,	„ „	4	30

ZA ZIMO!!!

Preč. duhovščini, p. n. gg. zdravnikom, logarjem, tovarniškim uradnikom, oskrbnikom in vsakateremu

v varstvo zoper prehlajenje

najbolje priporočeno:

1 trikot-flanelen telovnik in **1 take spodnje hlače** skupaj . . . . . **gld. 2·75**
isto za gospe . . . . . „ **3·—**
otroška spodnja obleka . . . „ **1** do **1·50.**

Naročbe posreduje I. avstrijska trgovska naznanovalnica v Brnu. (30—1)
(I. oester. Handels-Auskunfts-Bureau Brünn.)

Za manufakturne trgovce in zasebnike.

Izvrstne češke tkanine

znane tvrdke

Vilj. Markl, Wamberg (Češko).

Struks (bombažno blago) za moške obleke, najlepši obrazci.
Barhant, v vseh barvah, dobre vrste.
Kanafasse (posteljno blago), razne vrste, najlepši uzorci, dobre vrste.
Oksford za srajce in ženska krila, lepi uzorci, dobre vrste.
Grizett za ženske in otroške obleke, izvrstno in trpežno blago. (10—6)

Uzorci gratis in franko. — Pošilja se proti povzetju.

Kavarna „Austria“

(Café Schmidt)

sv. Petra cesta štev. 34 v Ljubljani

(poleg mesarskega mosta) (20)

priporoča se sl. **občinstvu z mesta in dežele** v mnogobrojni obisk. Postreže svojim gostom z **vedno svežo kavo** in drugimi **okrepčujočimi pijačami** ter ima na razpolago **slovenskih** in **nemških časopisov** veliko število.

Pekarija

se dá v najem

v Kamniku, Šutna št. 13.

Več se izvé pri **Gregorju Burji** v **Kamniku.** (2—2)

*Spominjajte se **ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje** pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobitkih.*

Gospodom šolskim predstojnikom in učiteljem

(31) priporoča

Andr. Druškovič

trgovina z železnino in orodjem

na mestnem trgu 10,

vsa vrtnarska orodja, kakor tudi **orodja za sadjerejo in obdelovanje sadnih dreves,** in sicer: **drevesna strgulja, škarje za gosenice, ročna lopatica, drevesna žaga, sadni trgač, dreves. škarje, cepilnik, cepilnik za mladiče, cepilni nož, vrtnarski nož** in **drevesna ščetka.** Orodja so vsa na lepo popleskani leseni plošči urejena in po prav nizki ceni.

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani

na velikem Mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana **najboljša** in **sveža** zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših **izborno skušenih** domačih zdravilih. Lekarn Trnkóczy-jeve tvrdke je pet, in sicer: Na Dunaji **Viktor pl. Trnkóczy,** V., Hundsthurmstrasse 113 (tudi kemična tovarna); **dr. Oton pl. Trnkóczy,** III., Radeckyplatz 17, in **Julius pl. Trnkóczy,** VIII., Josefstädterstr. 30. V Gradci (na Štajerskem) **Vendelin pl. Trnkóczy.** V Ljubljani **Ubald pl. Trnkóczy.** P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: **Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.**

Marijaceljske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: **manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobôl, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlate žilo.** 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gold., 5 tucatov samo 8 gl.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste **istinite marijaceljske kapljice** dobivajo samo v lekarni **Trnkoczy-ja** zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odločno najboljše zdravilo zoper *protin* ter *revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi* ter *živcih, oteklino, otrpnele ude* in *kite* itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo *„cvet zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem.* 1 stekl. 50 kr. tucat 4 gl. 50 kr.

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.!

Planinski zeliščni sirop kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. **56 kr.,** 1 tucat **5 gld.** Samo ta sirop za **56 kr.** je pravi.

Kričistilne krogljice

ne smele bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobôlu, otrpnenih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih **krav, konj** in **prašičev.**

Konje varuje ta štupa **trganja** po **črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznij, kašlja, pljučnih** in **vrathih boleznij** ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje **debele, okrogle** in **iskrene.** Krave dobe mnogo **dobrega mleka.**

Zamotek z rabilnim navodom vred velja le **50 kr.,** 5 zamotkov z rabilnim navodom **samo 2 gld.**

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri **pretégu žil, otekanji kolen, kopitnih boleznih, otrpnenji v boku, v križi** itd., **otekanji nog, mehurjih na nogah, izvinjenji, tiščanji od sedla in oprave,** pri **sušici** itd. s kratka pri **vseh vnanjih boleznih** in **hibah.** Steklenica z rabilnim navodom vred stane le **1 gl.,** 5 stekl. z rabil. navodom vred samo **4 gl.**

Svarilo! Naši izdelki so pristni, zanesljivi in zajamčeni, če imajo ime Trnkóczy in našo varstveno znamko. Zoper **ponarejanje** istih se sodnijski postopa.

Vsa ta našteta zdravila se samo prava dobijo

v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani

zraven rotovža (53)

in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

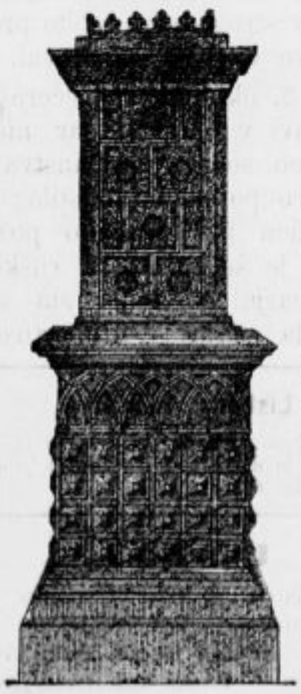

50% prihranitev goriva (jamčeno).

Izključno c. kr. privilegovane

lončene peči

z združeno zračno kurjavo

patent Lerch & Seidl,

elegantne in **po ceni,** kakor vse vrste peči s **slepicami,** od najpriprostejših do najelegantnejših, priporoča najstarša in največja

tovarna za peči in lončene izdelke na Kranjskem

August Drelse

v Ljubljani. (41—36)

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Anton Krejči,

klobučar in krznar

8 Kongresni trg v Ljubljani Kongresni trg 8

priporoča prečast. duhovščini in sl. občinstvu svojo največjo zalogo najfinejših

klobukov in čepic

za gospode in dečke po izvanredno nizkih cenah.

Posebno velika zaloga vsakovrstne (13—6)

kožuhovine,

najfinejši **kožuhovinasti plašči** in **mufi** za gospé, **mestni** in **potovalni plašči.**

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano reelno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupce so **oljnate barve v pločevinastih pušicah** (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (16)

Cenike na zahtevanje.

SUKNO

pošilja proti gotovini ali povzetju po čudovito nizkih cenah, in sicer:

le dobre kakovosti:

3·10 m.	blaga za opravo		gld. 4·80
3·10 „	„ „	boljšega	„ 6·80
3·10 „	„ „	finega	„ 10·50
3·10 „	„ „	najfinejšega	„ 16·50
2·10 „	„ za suknje		„ 5·60
2·10 „	„ „	finega	„ 12·16

tovarniška zaloga sukna

E. Flusser v Brnu,

(20—6) Dominikanski trg 8.

Obrazci gratis in franko. Neugajajoče vzamem nazaj.

Zahvala in priporočilo.

Udano podpisani zahvali se tem potom **prečast. duhovščini** in **sl. občinstvu** za dosedanjo naklonjenost ter se ob enem priporoča tudi v bodoče v izvševanje vseh v

čevljarsko obrt

vštevajočih se del. Za točno, lično in trpežno izvršenje jamči, istotako za mogoče nizko ceno. Spoštovanjem

Matija Horvat,

čevljarski mojster,

(21) **v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32.**

Gosp. G. PICCOLI-ju,

lekarnarju v Ljubljani.

Vinice na Dolenjskem, dné 12. jan. 1889.

Blagovolite mi poslati dvanajst steklenic Vaše **essence za želodec.**

Pohvalno omenjam, da je bila raba lani poslanih 36 steklenic izvrstna. Bolniki raznih vrst so vživali essenco z najboljšim vspehom. Neka bolnica je bila že za smrt bolna, vsi so mislili, da mora v malo urah umreti; toda komaj je zavžila nekoliko kapljic essence, je že okrevala in čez nekoliko ur popolnoma ozdravela — med tem, da je bila poprej več dni že skoraj na smrtni postelji. Essenca se tedaj zaradi njenega izvrstnega vpliva sama najbolje priporočuje.

Z odličnim spoštovanjem

(10) **Jurij König,** župnik.

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,

priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, štorje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

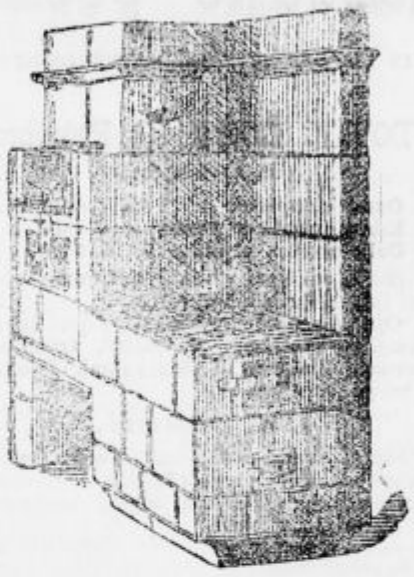

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

in njih posamezne dele.

Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo **vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali,** kakor tudi za lesene cevi **mesingaste trombe in ventile in železna okova.**

Za poljedelstvo: (44)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja.

Usojam si naznaniti, da sem odprl svojo

odvetniško pisarno

v Ptuju, Florijanske ulice št. 6.

(3—3) **Dr. T. Horvat.**

FR. CASERMAN,

izdelovalec obleke za gospode,

Šelenburgove ulice **Ljubljana** Šelenburgove ulice

(nasproti čitalnici)

se priporoča slavnemu občinstvu z mesta in dežele v

izdelovanje obleke

po najnovejšem kroju

po mogoče nizkih cenah; istotako svojo **bogato zalogo** raznovrstnega **domačega** in **inozemskega blaga.**

Posebno se priporoča prečastiti duhovščini v izdelovanje **talarjev** in **razne obleke.**

Vzorci so franko na razpolago. (19)

Vodnikovo kamnoseštvo

v Ljubljani poleg južnega kolodvora

priporoča velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo

največjo in najraznoterejšo zalogo

vsakovrstnih nagrobnih spomenikov

ter še posebno cerkvenim predstojništvom izgotovljenje

cerkvenih umetnih kamnoseških del

in sploh vsa v to stroko vštevajoča se dela. Za točno, trajno delo in najnižjo ceno vsestranski jamči.

Popravila starih spomenikov, napisov itd. v mestu in na deželi točno in vestno ter ceno izvršuje. (6—5)

Kranjske klobase

pristno domač izdelek iz svinjskega svežega mesa

velike komad **20 kr.**, manjše komad **10 kr.**, **pečenice** (Bratwürstchen) komad **10 kr.**; **pečenka v pečici** (Jungfernbraten) kilo **1 gld.**

Domače dobro prekajeno

suho meso

s kožo kilo **90 kr.**, brez kože kilo **72 kr.**

Vsako sredo in soboto sveže krvave, jetrne in riževe klobase.

Vnanja naročila izvršujejo se točno proti poštnemu povzetju.

V mnogobrojna naročila se priporoča spoštovanjem

BARBARA KOPAČ, mesarica,

(4—3) *v Ljubljani, sv. Petra nabrežje štev. 47.*

Priporoča svoje izdelke prečastiti duhovščini in p. n cerkvenim predstojnikom **po najnižji ceni** v najnovejših in lepih oblikah. (21)

Na željo pošilja načrte in ilustrovane cenike.

Staro orodje in posode jemlje v popravo.

Slovenske

narodne pesmi

za glasovir in spev harmonizovane.

Izdaja

LUDOVIK KUBA — Podjebrady

na Češkem.

Osem snopičev po . . . —·32 kr.
Eden snopič s pošto . . —·40 »
Cela zbirka s pošto . . 3·20 »

Zbirka se more v **vsaki bukvarni,** posebno pa pri izdajatelju naročiti.

Opazka. Pesmi je izdajatelj največ na svojem potovanji po Koroškem, Štajerskem, Kranjskem in Primorskem leta 1888 in 1889 nabral. Dosedaj izdani snopiči obsegajo

63 pesmi.

Skoraj vsaka pesem ima dva arangementa: *a*) za spev in *b*) za glasovir*); oba sta samostalna. Na ta način obsega zbirka že 102 arangementa. Tekst je v celoti priobčen.

(5—1)

*) Za glasovir vsaka.

Otvorjenje gostilnice.

Podpisani uljudno naznanjam, da sem v hiši

katol. društva rokodelskih pomočnikov

Poljske ulice št 10

dné 3. oktobra 1889 otvoril

gostilnico

ter se priporočam za mnogobrojen obisk. Jamčim za izvrstno naravno vino in točno postrežbo.

Odličnim spoštovanjem

MATIJA POGAČNIK,
gostilničar.

(3—3)

Vinko Čamernik,

kamnosek,

v Ljubljani, Parne ulice štev. 10,

filijala tik mesarskega mostu,

se najuljudneje priporoča prečastiti duhovščini v izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela

slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo **najraznovrstnejših** po **najnovejših načrtih prav lično** in **iz različnih vrst marmorja** izdelanih

nagrobnih spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališči stoječe, in pri njem izgotovljene spomenike, kateri se vsled nedovoljenega zidanega temelja nagibajo, popravlja brezplačno dvakrat na leto in sicer pomladi in pred Vsemi svetimi.

Še posebej opozarja na krasen, od **kajnahtalskega**, kararskega in črnega **marmorja** izgotovljen

spomenik,

katerega prodá po **primerno jako nizkej ceni.**

Tudi p. n. **stavbenim podjetnikom** se priporoča v vsakovrstna (13—11)

stavbinska dela,

katera fino, trpežno in ceno izvrši.

Najboljše

brnsko blago

prodaja po tovarniških cenah zaloga tovarne

Siegel-Imhof

v Brnu.

Za eno elegantno jesensko ali zimsko moško opravo

zadostuje **1 kupon**, 3·10 *m* dolg, to je 4 dunajske vatle. 1 kupon stane
gld. **4·80** od navadne
gld **7·75** od fine
gld. **10·50** od najfineje
gld. **12·40** od izborno fine

pristne ovčje volne.

Dalje se morejo v največji izbiri dobiti: s svilo pretkano sukno, blago za gornje suknje, palmerston in boy za zimske suknje, surovo sukno za lovce in gospodarje, peruvienne in tosking za salonske oprave, sukno za ženske obleke itd., itd.

Za dobro blago in točno dopošiljatev se jamči.

Uzorci zastonj in franko. (15-10)

Št. 33/C. C. (3—2)

Oklic!

Podpisani komisar konkurzne mase rajne **Petrinje Vizgoršek** rojene **Princis** iz **Studenca št. 42** naznanja:

Dné **30. oktobra 1889 popoludne ob 2. uri** se bode **potom konkurza na Studenci hiš. št. 42 prodalo**

zemljišče vlož. št. 400 d. obč. Studenec,

katero je bilo cenjeno na **1065 gld.** in pritiklina cenjena na **21 gld. 50 kr.**

Zemljišče obstoji iz **hiše št. 42 in njive pri hiši.** Hiša je v dobrem stanu, leží tikoma okrajne ceste, je zidana in s slamo krita, obsega v pritličji 2 sobi, sobo za jedila, kuhinjo, štacuno ter klet, pod streho eno sobo. Štacuna ima železna vrata in okna. Hiša je jako pripravna za obrtnika.

Po dražbenih pogojih mora vsak dražbeni ponudnik položiti pred dražbo v roke dražbene komisije 10% cenitvene svote za varščino in plača kupec tretjino kupne cene koj po prodaji, tretjino s 5% obresti v 3 mesecih in ostanek v 6 mesecih po dražbi.

Natančnejši pogoji se smejo pri podpisanem komisarju pregledati, kjer leží tudi izpisek iz zemljiških knjig in cenitveni zapisnik na ogled.

C. kr. okrajna sodnija krška,

dné 21. avgusta 1889.

Konkurzni komisar:
Gregorin.

Katoliška Tiskarna

v Ljubljani, Valvazorjev Trg št. 5

se priporoča preč. duhovščini, društvom, trgovcem, občinskim uradom in slav. občinstvu za vsakovrstna v **tiskarsko stroko** spadajoča naročila.

Prva in najstarejša allopatična in homeopatična lekarna na Kranjskem.

Deželna lekarna

Ludovika

v LJUBLJANI,

pri „Mariji Pomagaj"

Grečel-na

Mestni trg 11,

priporoča se slav. občinstvu in preč. duhovščini, ter naizkušenih in že z gotovim vaja nastopno le nekaj svojih specijalitet, in sicer: vspehom rabljenih zdravil in

Sirup iz planinskih zeljišč proti kašlju, hripavosti, prsnim in pljučnim boleznim itd. je napravljen iz pravih planinskih zeljišč. — Cena steklenici 50 kr.

Kričistilne krogljice, poprej univerzalne krogljice imenovane, najboljše sredstvo za čistenje krvi in odvajanje kisline iz telesa. — Cena škatljici 21 kr., zavitku s 6 škatljicami in navodom rabi 1 gld. 5 kr.

Krogljice za bledico dr. Blauda (pocukrene), proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju) — Škatljica velja 60 kr.

Kapljice za bledične, dobro sredstvo proti pomanjkanju krvi. — Cena flakonu 40 kr.

Grenko vino, tudi želodec krepčujoče vino imenovano, iz najzdravilnejših gorenjskih rastlin, izvrstno upliva pri raznih želodčnih boleznih, posebno pri pomanjkanji slasti do jedij, slabem želodci, slabem prebavljenju, posebno pri zastaranih boleznih želodca. Steklenica, ki drži $^1/_2$ litra, z navodilom rabe velja le 80 kr.

Dorševo ribje olje Krohna in Comp. v Bergenu, najčistejša in najvplivnejša medicinska ribja mast, katero edino zapisujejo zdravniki. Dobro sredstvo proti kašlju, posebno pri pljučnih boleznih, proti škrofelnom pri otrocih, angleškej bolezni, kroničnim izpuščajem kože itd. — Mala steklenica velja 50 kr., dvojno velika 90 kr.

Železnato salo iz kitovih jeter, nedosegljivo v vplivanji svojem na preživljanje in okrepčanje slabih otrok, katerim primanjkuje krvi. — Cena steklenici z navodilom rabe 60 kr.

Železnato kineško vino za prebolele in slabotne otroke, katerim manjka krvi. — Cena 1 butelji 1 gld. 20 kr.

Francosko žganje s soljo ali brez soli, pristno francosko blago proti revmatizmu in za oživljenje in okrepčanje. — V steklenicah po 20, 50 kr. in 1 gld.

Ruska maža za ozebline, jako dobro sredstvo proti ozeblinam in zastarenim ozebam, kakor tudi proti rudečemu nosu in obrazu. Po 8—10 dnevnej rabi je bolezen popolnoma ozdravljena. — Cena loneku 40 kr.

Fijakerski prašek, znano zdravilo proti kašlju. — Cena škatljici 25 kr.

Cvet za protin in revmatizem, najvspešnejše in najsigurnejše sredstvo proti revmatizmu, trganju po udih, protinu, boleznim v križi, revmatičnemu zobobolju itd. — Cena steklenici 50 kr.

Voda za čiščenje obraza. — Cena steklenici z navodilom za rabo 80 kr.

Guarana praški, zanesljivo sredstvo za migreno in enostranski glavobol. — Cena škatljici z 10 praški 50 kr.

Tinktura za rast las, proti izpadanju las in za obnovljenje in oživljenje rasti las. — Cena steklenici 60 kr.

Tinktura in obliž za kurja očesa, sigurni sredstvi za popolno odpravo kurjih očes, bradavic in trde kože. — Steklenica s čopičem in navodilom za rabo vred velja 40 kr., 1 obliž 40 kr.

Kapljice za odpravo krča, neprekosljive gledé zdravilne moči, nekaj kapljic na sladoru ali v kamilčnem čaji takoj ukroti krč. — Cena steklenici 36 kr.

Cvet za gušo proti guši in napetemu vratu, za utiranje. — Steklenica velja 20 kr.

Olje iz repja je najreelnejše sredstvo, da se zabrani prehitro osivenje las, lase naredi mehke, odstrani in zabrani delanje sitnih luskin na glavi. — Flakon 30 kr.

Želodčne kapljice Marije Pomagaj. Te kapljice ozdravijo vsakovrstne bolezni želodca, da celo najtrdovratnejše, zlasti pomanjkanje slasti do jedij, tiščanje v želodci, krč, v želodci, motenje prebavljanju, koliko, zagnetenje vranice in jeter, žoltico in zlato žilo in sploh vse bolezni, ki izvirajo iz slabega želodca ali pa slabega prebavljanja. — Cena steklenici 30 kr.

Ustna voda dr. Duflosa in Heiderjev **zobni prašek** ohranjujeta zobe in dlesno čisto, zdravo in ozdravita vsakovrstne zobne bolečine. — Cena večjemu flakonu 60 kr., škatljica zobnega praška 30 kr

Univerzalni jedilni prašek je izvrstno sredstvo proti zlatej žili, slabemu želodcu, zgagi, pomanjkanju slasti do jedij in zabasanju. — Cena škatljici z navodom za rabo 35 kr.

Cvet za luskine je najracijonalnejše sredstvo za odstranjenje sitnih luskin na glavi, ki so tolikrat uzrok plešam. — Cena steklenici z navodilom rabe 80 kr.

Homeopatična zdravilna kava, izvrstno sredstvo proti boleznim srca in živcev. 1 zavitek ($^1/_4$ kilo) 25 kr.

Zobna pasta, odontosmegma imenovana v porcelanastih škatljicah. Preskušena pasta za polituro in ohranjenje zob. — Skatlja 60 kr.

Zobne kapljice po dr. Hagerji, ukroté nakrat tudi najhujšo zobno bolečino. — Steklenica velja 30 kr.

Zobne kapljice, odontin imenovane. — Steklenica velja 10 kr.

Zobne kapljice Litonove proti revmatičnim zobnim bolečinam. — Steklenica z navodom rabe velja 20 kr.

Razven navedenih **zdravilnih sredstev** dobijo se v deželni lekarni pri **„Mariji Pomagaj"** raznovrstna **medicinična mila, lepo dišeče pomade, lasna olja,** razni **pristni** angleški in francoski **parfumi.** Pariški **prašek za dame** (bel in rudeč), **poudre de riz, kadilni papir, kadilne svečice, potpourri** itd., **dr. Bochardovo aromatiško zeljiščno milo** in jako fino **glicerinsko milo in glicerinsko vijolično-milo** (1 komad 35 kr.)

Poleg tega imam vedno v zalogi razna obvezila, kakor kemično čisto, raztolščeno vato, šarpi, jodoform pline, guttoperhni papir, Billrothov, Bolestov itd.

Spoštovanjem

Lud. Grečel, lekar.

(2)

Zaloga zanesljivih tu- in inozemskih medicinsko-farmacevtiških preparatov in specijalitêt.

Izdajatelj: **Matija Kolar.** Odgovorni vrednik: **Ignacij Žitnik.** Tisk „Katoliške Tiskarne" v Ljubljani.